

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Ehdotus ja sen tavoitteet ovat kannatettavia, koska siirtolaskelmissa käytettävillä kustannuksilla määritellään pysyvästi kuntien tulevat valtionosuuksien määrät. Esimerkiksi Varkauden kaupungin osalta

2023 - 2024 valtionosuuksien muutos on saamiemme tietojen mukaan yli - 50 %. Euroina tämä on yli -

3,7 miljoonaa euroa ja asukasta kohti -187 euroa. Tämä aiheuttaa suuret paineet joko kaupungin kulujen

sopeutukseen tai verojen nostoon.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

1. On perusteltu ja tasapuolinen kuntien välillä.
2. On perusteltu ja tasapuolinen kuntien välillä.
3. On perusteltu ja tasapuolinen kuntien välillä.
4. On perusteltu ja tasapuolinen kuntien välillä.
5. On perusteltu ja tasapuolinen kuntien välillä.
6. On perusteltu ja tasapuolinen kuntien välillä.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

-

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnyks mielestänne oikea?

Kynnyks tulee olla alempi, enintään 10 euroa/asukas.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Menettely on toimiva.

6. Muita huomioita.

1. Oikaisumenettely tulisi saattaa pikaisella aikataululla valmiiksi, jotta sen vaikutukset voidaan ottaa huomioon kaupungin talousarvion valmistelussa.

2. Sote-uudistukseen liittyvien kustannusten tarkistusten lisäksi Varkauden kaupunki pitää ehdottoman

tärkeänä, että valtio käynnistää välittömästi kuntien valtionosuus - ja verojärjestelmän kokonaisuudistamisen.

Nykyinen järjestelmä on liian repaleinen ja muodostunut useiden erillisten uudistusten seurauksena, eikä toteuta enää nykymuodossa alkuperäistä tarkoitustaan. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on

ollut kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa

sitien, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta

kohtuullisella verorasituksella. Tämä on tehty tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämiskustannuksissa ja tulopohjassa. Nykyinen järjestelmä ei kuitenkaan toimi enää tässä tarkoituksessa, vaan tosiasiasa eri alueet ja kunnat ovat useiden uudistusten seurauksena ajautuneet hyvin erilaisiin ja eriarvoistaviin rahoitusasemiin.

Matti Mentilä
Varkauden kaupunki